

Yttrande över Renmarksutredningens delbetänkande SOU 2023:46

Svenskt Friluftsliv tackar för att vi getts möjligheten att inkomma med synpunkter på delbetänkande SOU 2023:46.

Inledning

Svenskt Friluftsliv är en paraplyorganisation för 28 ideella friluftsförbund i Sverige som tillsammans har 2 miljoner medlemskap, varav minst 300 000 är barn och ungdomar. Tillsammans består organisationerna av närmare 7 000 lokala- och regionala föreningar som varje år aktiverar och engagerar ett stort antal människor i befolkningen utöver sina fasta medlemmar. Svenskt Friluftsliv är landets tredje största folkrörelse och bidrar till ökad folkhälsa och välbefinnande.

Svenskt Friluftsliv övergripande syfte är att fungera som företrädare och samlande kraft för friluftsförbunden såväl när det gäller övergripande friluftsförhållanden som frågor som rör civilsamhället. Svenskt Friluftsliv bidrar till ett hållbart friluftsliv i Sverige genom kunskapsspridning, främjandet av organiserat friluftsliv och allmänt bidra till goda förutsättningar till vistelse i naturen på ett hållbart sätt.

Fjällvärlden är en attraktiv plats och dröm för många att utöva friluftsförhållanden på eller i. Vistelse i fjällen är mer än jakt och fiske utan är för många en livsstil och källa till fysisk aktivitet och välbefinnande. Tillgängligheten i fjällen och möjligheten att röra sig där är viktig för att detta ska vara möjligt.

- 1,2 miljoner svenskar fiskar och 300 000 jagar varje år
- 700 000 vandrar i fjällen

Våra ståndpunkter

Allemansrätten är en unik möjlighet i Sverige som möjliggör för alla att kunna vistas i skog och mark, detta är en viktig grund i den svenska folkhälsan eftersom så många mår bra av att vistas i naturen. Vi anser att allemansrätten måste värnas och att Staten ska säkerställa tillgängligheten för alla i våra fjällområden liksom i övriga landet.

Vid en första genomläsning kan man lätt förledas att utredningen och delbetänkandet endast handlar om jakt och fiske vilket namnet antyder. Svenskt Friluftsliv anser att så inte är fallet. Många som vistas i fjällen gör det genom att utöva flera olika aktiviteter under sin vistelse där. Ofta vandrar man till dit man ska, tältar eller bor i fjällstuga, kanske passar man på att cykla mountainbike, fiska, jaga, åka skidor, klättra eller paddla. Friluftslivet bidrar även på ett positivt sätt till arbetstillfällena och intäkter i de områden där friluftsliv utövas.

Utredningen är **principiellt viktig ur ett tillgänglighetsperspektiv**. Friluftsliv är för många kopplat till jakt och fiske och en resa till fjällen innebär ofta att man utövar flera olika aktiviteter exempelvis att man på sin vandring även fiskar. Vi ser en risk i att om jakt- och fiskerätten i fjällen flyttas från staten till 51 samebyar kan det komma att påverka tillgängligheten negativt. Det enda exempel man kan studera är utvecklingen på Girjas samebys område efter domen i HD där samebyn fick jakt- och fiskerätten. Detta har resulterat i att tillgängligheten minskat för allmänheten eftersom boende utanför länet inte längre har rätt att köpa jakt och fiskekort i området. Det är enbart personer som är folkbokförda i Norrbottens län som kan göra det. Svenskt Friluftsliv ser att denna utveckling skulle kunna bli verklighet i resterande samebyar vilket då skulle ta bort en för många viktig del av friluftslivet.

Begreppet ”**avsevärd olägenhet**” som nu används i rennäringslagen måste förtydligas. Olika former av upplåtelse får enligt rennäringslagen inte ske om den innebär en ”avsevärd olägenhet” för renskötseln. Kommitténs förslag till skärpning så att upplåtelse av småviltsjakt/fiske får ske om ”endast ringa olägenhet för renskötseln” uppstår är inte ett tillräckligt förtydligande.

Genom dialog och ömsesidig respekt bör alla intressen kunna tillvaratas på statens marker. Vi anser att en plattform för samarbete och dialog behöver utvecklas för att underlätta och förebygga framtida konflikter mellan intressenter.

Cecilia Magnusson
Ordförande

Josefin Åhrman
Generalsekreterare